

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јун 2026.

Шифра кандидата: _____

УПУТСТВО: Тест попуњавати ћирилицом, хемијском оловком и без преправљања, поштујући граматичка и правописна правила. Нечитки, преправљани, граматички и правописно неправилни одговори неће се признавати.

1. Наведите године издања Вуковог *Српског рјечника*: 1 поен
 - а) прво издање *Српског рјечника* 1818.
 - б) друго издање *Српског рјечника* 1852.
2. Заокружите слово испред врсте гласова којима се не може одредити тачно место изговора (сматрају се нелокализованим): 1 поен
 - а) сугласници (консонанти) **б) самогласници (вокали)** в) гласници (сонанти)
3. Заокружите слово испред заједничких карактеристика гласова Д, Ц, З, Т, С. 1 поен
 - а) исто место изговора б) исти начин артикулације в) исте звучности
4. Наведите која се гласовна алтернација (гласовна промена) десила у додиру суфикса и основе у речи ПРАШАК. палатализација (алтернација Х:Ш) 1 поен
5. У реченици *Причали су тихо, шапутаво целу ноћ* подвучена реч је: 1 поен
 - а) описни придев
 - б) начински прилог**
 - в) предлог (уз акузатив)

(Заокружите слово испред тачног одговора.)
6. Заокружите слово испред реченице у којој је заменица за свако лице СЕБЕ употребљена у облику акузатива без предлога. 1 поен
 - а) Највише се боји себе и својих поступака.
 - б) Изгледало је као да не верује себи.

в) Немој кажњавати себе због неуспеха; увек имаш другу шансу.

7. Заокружите слово испред творбене основе изведеница *учитељица, учитељски и учитељев.* **1 поен**
а) учи-
б) учит-
в) учитељ-
8. Из датог низа речи издвојте антоним и синоним речи *друг*: **1 поен**
искрен, другарчина, школски, најбољи, недруг, другарство, пријатељство, пријатељ, дружина.
Антоним: недруг
Синоним: пријатељ
9. Заокружите слово испред узвичне реченице: **1 поен**
а) Жив ми био ти!
б) Што се поправио!
в) Затварај та врата сместа!
10. Заокружите слово испред примера у ком се јављају реченице у напоредном саставном односу: **1 поен**
а) Нити је дошао, нити се коме јавио.
б) Деловало је да је само он дошао, али и друг му се појавио.
в) Он није дошао, а његов друг јесте, али доста касно.
11. Наведите којој врсти зависних реченица припада подвучена реченица у следећем примеру. **1 поен**
Када је Холмс упалио светиљку, светлост је пала на једну посетницу на столу.
Врста зависне реченице: временска (темпорална)
12. У следећој реченици подвучите објекат. **1 поен**
Фењери су расипали своје светло по крошњама достојанствених стабала кестена.
Подвучени објекат је: **а) прави, б) неправи.**
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
13. Подвучите главну реч у синтагми: **1 поен**
крупне плаве очи наше другарице из детињства
Одредите врсту синтагме: именичка
14. Број 863 напишите словима као збирни број: **1 поен**
осамсто шездесет (и) троје (осам стотина шездесет (и) троје)
15. Заокружите слово испред оног начина писања титуле и имена које је у складу с књижевнојезичком нормом: **1 поен**
а) Краљ Петар први
б) краљ Петар Први
в) краљ Петар први

16. *Лирски и епски десетерац се разликују по:* 1 поен
- а) броју слогова
 - б) месту цезуре**
 - в) распореду акцената
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
17. **Пажљиво прочитајте наведене стихове и допуните реченицу.** 1 поен
- Сјутра је празник. Своју свјетлост меку
Кандило баца и собу ми зари.
Сам сам. Из кута бије сахат стари,
И глухи часи неосјетно теку.*
- Стихови песме *Претпразничко вече* Алексе Шантића испевани су у једанаестерцу
(упишите врсту стиха), а рима је по распореду обгрљена (упишите врсту риме).
18. У реченици *Знам да ништа не знам* препознајемо: 1 поен
- а) литоту
 - б) анадиплозу
 - в) парадокс**
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
19. Према месопотамској митологији *Гилгамеш* је: 1 поен
- а) получовек, полубог**
 - б) получовек, полуживотиња
 - в) полубог, полуживотиња
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
20. *Грчке трагедије су испеване у:* 1 поен
- а) хексаметру**
 - б) александринцу
 - в) слободном стиху
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
21. **Ликови старог Вујадина и малог Радојице јављају се у песмама:** 1 поен
- а) старијих времена
 - б) средњих времена**
 - в) новијих времена
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
22. **Мотив молитвене чаше везује се за народну песму:** 1 поен
- а) Диоба Јакшића**
 - б) Бој на Мишару
 - в) Урош и Мрњавчевићи
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)

23. Повежите имена средњовековних писаца са вековима којима припадају тако што ћете на празне линије уписати одговарајуће слово: 1 поен
<u>б</u> Ћирило и Методије	а) 12. и 13. век
<u>а</u> Свети Сава и Стефан Првовенчани	б) 9. век
<u>в</u> Монахиња Јефимија и Деспот Стефан Лазаревић	в) 14. и 15. век
24. Дело *Евгеније Оњегин* је по свом жанру: 1 поен
- а) роман у стиховима
 б) поема у прози
 в) трагедија у пет чинова
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
25. Повежите имена песника са насловима њихових песама тако што ћете на линије уписати одговарајући број. 1 поен
1. <i>Вече на шкољу</i>	<u>3</u> Војислав Илић
2. <i>Залазак сунца</i>	<u>1</u> Алекса Шантић
3. <i>Сиво, суморно небо</i>	<u>2</u> Јован Дучић
26. Наслов романа Растка Петровића гласи: 1 поен
- а) *Људи слушају*
 б) *Људи ћуте*
 в) *Људи говоре*
- (Заокружите слово испред тачног одговора.)
27. Стиховима *Обично / Осам ногу има* започиње песма Коњ (упишите наслов песме) српског песника Васка Попе (упишите име и презиме песника). 1 поен
28. На основу наведених појмова откријте *загонетног писца*. 1 поен
- роман, Шпанија, ветрењаче, витез Тужног лика
- Реч је о Мигел де Сервантес (упишите име и презиме писца).
29. Наведене *књижевне епохе* поређајте *хронолошки*, почевши од најстарије: 1 поен
- романтизам, ренесанса, авангарда, реализам
- ренесанса, романтизам, реализам, авангарда
30. Доситеј Обрадовић је 1783. године штампао *манифест просветитељства* Писмо Харалампију (упишите наслов дела) као и своју аутобиографску књигу Живот и прикљученија (упишите наслов дела). 1 поен